

Izjava trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane v uredniških izrednih prilogah tar s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
 pol leta 6-60 3-30
 četrt leta 3-40 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejema le uredništvo ne upravnništvo.

Oglaševanje

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v smopiščih obsežnih 5 do 6 poler stane vsa leto 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po sklepu šolskega leta na gimnaziju.

Anomalija se mora imenovati okolnost, da imamo v deželi, v kateri se govori le slovenski in laški jezik, kjer nemščina ni deželni jezik, c. kr. državni gimnazij z nemškimi učnimi jeziki. Da je to v protislovju z zdravimi pedagogičskimi načeli, da ne odgovarja ravnopravnosti ter gotovo ni v čast državi, ki hoče biti konstitucionalna, to vse je tako znano ter že tolikokrat neovržno dokazano, da je odveč, govoriti na to stran še kako besedo.

Ali tako je, in nič se ne spreminja, pa tudi ni upanja, da bi se spremenilo v bližnji bodočnosti. Zato pa vidimo leto za letom, kako muči naše učence pouk z nemščino in koliko slovenskih učencev postaja žrtev te nesrečne nemščine, ko bi drugače lahko skončali gimnazijske študije ter bi se tako posvetili temu ali onemu stanu, pred vsem stanovom posvetne inteligence, katere silno pogrešamo še na vseh krajih in koncih. In to nemščino ubijajo v slovenske dijaske glavnice z večine trdi nemški profesorji, ki prihajajo k nam z daljnega severa, iz dežel, ki so v marsikaterem pogledu različne od naše, ne poznajo niti z daleka naših razmer ne ljudstva. Ali vlada tako hoče, in ona že ve, kaj dela. Tisti sistem, ki tlači ter potiska z kot slovenski živelj, mora delovati povsodi, torej tudi na srednjih šolah. Vlada tako hoče, in zato si poišče navadno sredstev z mrzlega severja... Izborna služijo, prav po sistemu, kakor ga v detajlih želi vlada, delujejo, in niti siliti jih ni treba k temu, ker nemško-nacionalno srcé je ustvarjeno kakor nalašč za take eksperimente....

Če upoštevamo vse to, potem se ni več čuditi, da vidimo, kako upada število slovenskih dijakov na gimnaziju od razreda do razreda, in študije jih dovrši na tukajšnjem gimnaziju razmeroma le malo. Ni dosti staršev, ki morejo dati dijaku sredstev, da utegne eventualno ponavljati kak razred, in se manj je onih, ki ga morejo poslati iz dežele drugam na gimnazij, ako se pokaže, da tukaj bi morda ne dosegel željenega vspeha. Zato se krči število dijakov, in gimnazij zapusti se vsako leto premalo število njih, ki bi šli na vseučilišče. Za semenišče jih ostaja še dosti, ali na vseučilišče jih gré premalo. — Vzrokov k temu je različnih, med pogla-

vitnejšimi tudi revščina, vendar vidimo tuintam v drugih službah gospode, ki bi bili prav lahko dovršili vseučilišče ter sedaj sedeli v kaki višji službi, v kateri se šopiri na mestu njih kak Lah ali Nemeč.

Letos smo imeli na gimnaziju 223 Slovencev, v osmem razredu jih je bilo izredno mnogo 29, Lahov le 8. Radi tega so odpravili laški listi kaj na kratko poročila o našem gimnaziju, da ne bi se v njihovi javnosti toliko kazalo, kako malo je vredna od njih takó zatrjevana „latinita“ naše dežele. Poročali so le, da je pohajalo gimnazij toliko in toliko laških dijakov, ostalo pa pripada dijekom drugih narodnostij, prav kakor da bi obiskovali gimnazij v Gorici tudi Kitajci, Japonci itd.

Ker se že dotikamo Lahov, naj odgovorimo na kratko še ne vprašanje: zakaj pa se Lahji toliko ne bojujejo proti nemškemu gimnaziju kakor Slovenci? To je povsem umevno. Naši Lahji so sicer v dnu duše proti nemškemu gimnaziju, zato bi radi imeli laški gimnazij, in sicer edino le laški. Ker pa to vendar ne gre, marveč bi se v slučaju laškega oddelka na gimnaziju moral napraviti tudi slovenski, se rajši zadovoljujejo z nemškim, ker že vedo, da njihovim sinovom se ne zgodi kmalu kaka krivica, saj imajo za seboj cel kor mož, ki bi zagnal krik in vik, ako bi se pripetilo komu kaj nevsčnega. S popustljivostjo od izvestnih stranij se koraka tako lepo naprej; Slovenci, ki bi bili poklicani, oglašiti se na pristojnih mestih proti razmeram na goriškem gimnaziju, navadno molče, le zadnjič smo čuli iz ust dr. Tume v deželnem zboru krepko interpelacijo — ali kakšen odgovor je došel!

„Tiho delovanje“ dr. Gregoričiča je seglo le tako daleč, da je „Gorica“ brezobrazno obrekla Tumovo interpelacijo, kakega posebnega koraka svoje stranke pa ni znala navesti, in to niti potem, ko je došel od vlade tako drzen odgovor....! In tako vidi mo v Gorici neverjetne razmere, da se Lahji raje zadovoljujejo z nemškim gimnazijem, samo da bi ne dobili poleg tudi slovenskega. Lahji so dovolj varni...., protekcijo uživajo povsod in tudi tu, da — lahko čakajo „boljših časov“ tudi z nemškim gimnazijem. Oni itak dobivajo iz oblice svojih srednjih sol v Trstu in Istri še preveč izsolanih mož.

H koncu se par besed! Zrelostno izpite je prestalo sedaj koncem leta od 17 maturantov 11, od 4 pa smemo pričakovati, da jih skončajo jeseni. Torej imamo že nekoliko lepo število abiturijentov, izmed katerih pojde menda večina na visoke šole, dopolnjevati študije, da se potem vrnejo ti mladi možje domu, porabljat svoje znanosti in izkušnje v dobrobit slovenskega naroda. Tak novi naraščaj naše posvetne inteligence moramo le z veseljem pozdraviti, in želeči, da bi mu sledil leto za letom v kolikor mogoči meri, ker po taki poti se utegne časoma marsikaj spremeniti v Primorju.

Nasi mladini nekoliko besed.

Abiturijentje pojdejo na visoke šole. V kolikor smo informovani, se posveti večina pravu, ki odpira najširšo pot v svet. Večina je revnega stanu, da ho študirala doma in pojde polagat le izpite na najbližje vseučilišče. — Kdorkoli pa kolikaj more, naj gre v — Prago. Naj je bil ondi slovenski dijak še tako reven, se je preživel vsejedno... Bratje Čehi nudijo vrednim pomoč! Praga je za slovenskega dijaka v duševnem pogledu velikanske vrednosti. O tem pač ni treba dalje zgubljati besed. Torej — v Prago! Pastimo Gradec in Dunaj Nemcem!

Ostali srednješolski mladeži pa želimo, da bi se na počitnicah sicer vrlo odpočila, toda ne potratila vsega časa brez koristi za razvoj svojih duševnih sil. Naj le lazi po gorah, naj skače v lepi naravi in se veseli svoje mladosti, toda par ur na dan naj posveti — delu, učenju, posebno — ruskega jezika. Vsak četrtošolec lahko čez počitnice tako temeljito obdela rusko slovnico in si pridobi tolik besedni zaklad (— saj je večina kakor v slovenščini! —), da že s pridom čita ruske leposlovne spise. Velika Rusija je neizčrpen vir i za nas Slovence v vsakem oziru! Učimo se torej za poznavanje te mogočne slovanske države in njenih prebivalcev prvega sredstva, ki je neizogibno potrebno — ruskega jezika. Po vsej Nemčiji se uče rusčine irdi Nemci, katerim je to stokrat težje nego nam, ker spoznavajo, da jim je znanje tega jezika ne le koristno, marveč naravnost potrebno. Toliko bolj nam — neruskim Slovanom! Na delo torej — mladina! Uči se ruski!

DOPISI.

V Gorici, 9. julija. (Tutti frutti). — Župnik Juvančič v Dornbergu je torej definitivno razrešil problem o — streljanju proti toči. Razni činitelji, učenjaki, vlade itd. so delali poskušnje dolgo vrsto let in jih še delajo, ne da bi prišli do popolnih rezultatov; kaže pa se, da zmagujejo zagovorniki streljanja. Ne streljajo sicer „copernic“ v oblakih s kakim „pihavnikom“, tudi ne poprašujejo za svet „slovečega“ francoskega proroka Mathie de la Drôme, marveč ustvarjajo si do 5 metrov visoke „topove“, s katerimi hočejo zanesti ob bližajoci se novihti v oblake neko umetno gibanje, ki naj jih razprši in tako prepreči točo, — ali vleučeni, rudačelčni župnik dornberški je proglasil vse to za — v r a z o in liste, ki streljajo, t. j. da streljajo le „copernice“ v božjih oblakih. Raca na vodi, hitra in radikalna rešitev težavnega vprašanja! Zagovornike streljanja pa naj ne popari preveč ta „obsodba“, marveč potolažijo naj se, da je učeni dornberški mogotec proglasil za vražjarja in bahjeverca v copernice tudi — nadškofa in kardinala goriškega. Tudi on je bil naročil nekje na Štajerskem dva skoro po 5 metrov visoka „topova“. Ali jih je dal blagosloviti in če rabi blagoslovljen smodnik, sicer ne vem, to pa vem, da prav pošteno pokata. Ali se kaj prestraši grozne obsodbe učenjaka dornberškega?

Toča je v nekaterih krajih prav hudo potolkla. Razni dopisniki pripovedujejo, da se streljanje v nekaterih krajih ni moglo sponesti, ker so streljali prepozno, ponekod se jim je zmocil smodnik, drugod ga pa niso imeli niti betvice.... Ako pa hočemo verjeti „ljubljenca naroda“, pridemo do sklepa, da ljudstvo Bog tepe s točo zaradi grehov svojih — duhovnikov. Dokaz sem že dognal pred nekaj tedni.

Bog torej tepe svoje ljudstvo, ker „vera peša“ med njim. Zakaj da peša vera, je pa tudi podanih že dovoljno slučajev. — Naj dodam danes še jeden tak dokaz iz zadnjega časa.

V bližnjih hribih je ljudstvo v verskem oziru že silno mlačno. Vzrok temu so dogodki po farovžih. V skofiji je vse dobro znano. Ko so se vplivni možje pritoževali

dosti, dobrih zgledov nisem videl — sedaj se že več ne poboljšam....

Poslednje besede je izrekel Martin bolj za sebe. Teta je odšla in čez kratko prinesla obleko. On se obleče ter gre v cerkev za drugimi. Po njegovo ženo so poslali....

Janoševi so sahnali strahú. Martin je prišel nepričakovano, kakor hudi duh; krotí se sicer, toda dolgo to ne bo trajalo. Poznali so ga. Domisli se nekaj, se napije in potem bo gorje. Potem ga nihče več ne pomiri. Želeli so si, da bi bil raje umrl za ranami, katere mu je zadal v glavo enkrat njegov oče. Toda Martin je kmalu ozdravel, na rane pa vendar ni pozabil.

Bilo je oblačno, toda to je bilo ravno prijetno: vsaj solnce ni peklo takó občutljivo kakor poslednje dni. V vasi so tekali semtertje družica za družico, fantje s kitičami za klobuki in za njimi tudi oženjeni, ki so popustili delo na polju ter se pridružili svatom.

Pri Kohnu je svirala godba. Že od nekaj let so se vršile tukaj skoro vse svatbe; občinska gostilnica ni uživala te naklonjenosti, ker gostilničar ni bil takó uljuden ter ni hotel dolgo nalivati na kredo. V občinski gostilnici je ostalo torej le malo zvestih privržencev, ki niso zaupali uljudnosti zarudelega žida in nasmehu njegove nič kaj zale Sare.

— 9 —

Za tuje grehe.

V zbirki »Iz mažarskega raja«.

Češki spisal Jan Janča.

Poslovenil Podravski.

—*—

—Dalje—

Družice so delile kitiče. Nekateri mladenič je dobil dve, tri in še več, nekateri pa je s težavo dobil komaj jedno — kakor je bil pri dekletih priljubljen. Zlasti »zaspancem« je vedno najhujše. Ko bi bili tudi bogati, pa če niso gibčni, jih dekleta vendar nimajo rada.

Odzvonilo je k maši. Fantje z ženinom otidejo na ulico, toda vrata nevestine hiše se zapró pred njimi in oni z ulice prosijo, naj jih spusté noter, v veži pa zopet za nevesto... Med gosti nastane nenavaden šum. »Martin, Martin je prišel«, začujejo se glasovi. »To bo božja volja«, so rekli ljudje, in na mnogih obrazih si čital skrb, kaj bo sedaj. Poznali so Martina, vedeli, da ne dopri-nese nič dobrega, zlasti ker ga niso povabili na Zuzkino svatbo.

»Pridem, oče, na sestrično svatbo.« Stari Janoš je stal kakor brez krvi. Bal se je sina, ki je stal tū med svati v umazani, zakrpani obleki.

»Slišite, oče? Pridem na Zuzkino svatbo. Dajte mi čedno obleko, da vam tū ne bom delal sramote.«

»Nihče te ni vabil.«

»Vém, za to pa sem tudi prišel; po ženo pa mi pošljite. Vi ste si mislili, da ne izvem za svatbo? Veste, kdo mi je povedal? Danes so mi to povedali sosede v mestu, ko sem šel na delo.«

Martinove oči so se lesketale v čudnem blesku, ki razodeva, da se v prsih njega tají nekaj groznega, kar ni mogoče na dolgo dušiti, kar grozí izbruhniti vsaki hip. Na licu mu je igrala vsaka žilica in barva se spreminjala vsaki trenutek.

»Martin, pojdi, jaz ti posodim obleko«, reče jeden gostov nežno.

»Nočem je od tebe, naj jo dá oče.«

»Ne morem ti je dati, Martin, ker je nimam.«

»Nimate!« zakričí Martin in bil bi planil na očeta, ko bi ga ne bili pridržali.

»Martin, ne jezi se!« S temi besedami pristopi k njemu teta Blahova, katera — kakor se dejali Janoševi — ima nanj večji vpliv nego vsi drugi. »Pojdi k n m, posodim ti Jurijevo obleko, ki itak plesni v škrinji zastoj. Jožef ima svoje obleke dovolj, on Jurjeve ne nosi. Po ženo pa ti pošljejo... Oče ti je pisal, toda pismo se je, mislim, zgubilo.«

rajnemu nadškofu, je odgovarjal ta nervozno „Vem. Takó je! Ali hočete, da prestavim vse zaporedoma? Kam? V takem, verski mlačnosti pristopnem kraju imajo kaj „luštnega“ nunca. Ko prepeva in popiva, ima tako lep, čist in močan glas, da odmeva jeka od vseh pečin na obeh straneh naše zeleno-modre Soče. V cerkvi pa je vedno hripav; kar prepevuje ali oznanja, čujejo le blizu stoječe ženske.... Ta gospod je pripeljal že seboj prav letno punčo. Razumela sta se tako izborno, da so imeli nad njima mnogo veselja in zabave vsi takozvani „zlobni jeziki“ doma in v sosesčini. Nekaj časa sem pa se je jako ohladila ta idilčna harmonija v farovžu, in čisto so čuli „zlobni jeziki“, da je v farovžu treskalo tudi ob najlepšem vremenu. Ni pa treska brez vzroka. In ta vzrok se je našel v osebi vsrže gorske rožice, kateri je gospod skazoval več pozornosti nego je bilo ljubo gospici Perpetui v farovžu. „Zlobni jeziki“ pa so videvali g. nunca, kako rad spremilja to „gorsko rožo“ po raznih, če tudi daljnih sprehodih. — Domači fantje so se jezili, da „gorska roža“ nekam prevzetno viha svoj deviški nosek, in sklenili so jej maščevanje ob prvi priliki. Nekega lepega večera v mesecu juniju l. 1900. po rojstvu Gospodovem so opazili, da je sel neki „skrijc“ v vas k lepi gorski rožici. In rodil se je v njihovih pogumnih srcih zlobni naklep, da pošteno premikastijo „skrijca“, ko zapusti posvečeni hram svoje Dulcineje. In čakali so, čakali dolgo; trdni sklep, da se hočejo osvetili, jim je vili moč potrpežljivosti v razjarjena fantovska srca. Konečno prilaze „skrijc“ počasi iz..... ali koliko začaranje! Niso ga premikastili! Ostali so kakor pribiti k tlom! Bil je samo domači g. nunc, ki je najbrže tolažil kako tolažbe potrebno očvico.... Drugo jutro so šli fantje k maši! Oj, kako „pobožna“ je bila njihova molitev!! Od tistega časa je vera ondi se bolj utrjena nego prej!!!

Goriski Slovenci nimamo nobenega društva za — aristokracijo. „Slovenska Čitalnica“ v Gorici je pa prenzka za take aristokrate, kakor je n. pr. dr. Rojic. Zato pa ni pripeljal na noben čitalniški „purgarski“ ples svojih za življenje godnih hčerk. Pršli so k večjemu h kaki dobrodelni veselici ženske podružnice sv. C. in M., kakor počasti n. pr. tudi cesar na Dunaju zabavo kakega dobrodelnega društva. — Da pa Slovenci ne zaostanemo za drugimi narodi, ustanovi dr. Rojic „elitno društvo“, v katero bo smel prihajati s svojo rodbino brez strahu za ugled svojega imena. Dokazuje namreč, da izhaja prav za prav iz nekega starega plemenskega rodu. — To novico so pozdravili z velikanskim veseljem Zamrli na kolodvoru. Ustanovne stroške plača grof Coronini, ker Rojic ne spusti rad groša izpod palca. Torej: napredek na vsej črti! Le za to se še gre, ali naj se sprejme že v pravila, da se mora pred vsakim elitnim plesom „na katoliški podlagi“ v smislu najnovejše goriske politike izmoliti veseli del rožnega venca — sicer ne

Janoševi so zahajali h Kohnu že od začetka in zato so praznovali tukaj tudi svojo svatbo. V mali, ne preveč čedni sobi je trajala svatba od jutra do obeda, a od obeda do večera. Plesali so, kakor bi šlo za življenje; plesalci in plesalke so bili razgreti, da jim je kar rudečica silila skozi lice. Toda nič niso marali za to; hladili so se s toplim, slabim pivom ter plesali dalje, kakor bi vsak imel na razpolago nekoliko življenj. In čudno, kakó vztrajni so ti ljudje; le malo slučajev je in v tej vasi se nemara nihče ne spominja, da bi bil kdo na ta način prišel ob življenje.

Dan se je nagibal k večeru. Bojazen, katero so imeli gostje vsled Martinove navzočnosti, je bila doslej še neopravičena. Sedel je tiho v gostilnici med drugimi vaščani, pil in gledal z nekako notranjo zadovoljnostjo, kakó so se pulili za njegovo zalo ženo pri plesu. Pripeljali so mu jo kmalu po poludnevju in ž njo prazniško obleko, da bi na svatbi ne imel tuje na sebi.

Toda mirno dan vendar ni mogel miniti. Kohn je ravno prizigal svetilnico, Sara pa zalivala z vodo vrč z žganjico, kar se začuje krik: „Kaj ti tat, ti mi boš kradel denar?“ Ni še dobro izgovoril teh besed, že je vrgel Martin sosedu steklenico takó močno v glavo, da se je precej pocedil tok krvi.

„Martin, za Boga, kaj zopet delaš?“ je pritekla k njemu prestrašena žena.

„Hotel me je okraštiti...“

„Ni mislil nič hudega, samo šalil se je.“ — se oglasi nekdo in Martin vpre na to stran svoj strastni pogled.

„Šalil!... Takošna šala...“

Ostale besede so se zgubile v hrupu, ki je nastal v gostilnici. Med tem ko so

pristopita ne dr. Jože ne dr. Andrej Pavlica, ki spadata tudi že med visoke zverine, kajti oba kažeta velikanski apetit na rdeče ovrtnike (pa ne Sokolske), in celó — mitre se jima leskečejo tako-le od daleč....

Iz Prage, 7. julija 1900. (— Proslavljenje Husa — Familie Wawroch. — O položaju. — Razno). — Tudi Slovenci je vsaj malo znan Jan Hus, slavni češki reformator. Češi ga pa imajo še vedno v prav živem spominu. Vsako leto tisti teden, v katerem je šesti dan julija, proslavljajo po celi deželi obletnico dne smrti Husove. Jan Hus je umrl 6. julija 1415., sežgan na grmadi za svoje poštenje, za resnico in pravico, za boj proti laži, farižejstvu in hinavstvu. Cerkveni zbor v Kostnici je obsodil Husa na smrt, ker ni hotel prekljati svojih naukov, svojega prepričanja, dokler mu cerkveni očetje na podlagi sv. pisma ne dokažejo, da nima prav! In cerkveni očetje, zbrani v Kostnici, niso niti skušali dokazati Husu, da nima prav, temveč so samo dejali: prekljči, če ne, bo zlo! Hus tega ni mogel, kajti mož, ki je učil: „išči resnico, poslušaj resnico, uči se resnice, ljubi resnico, govori resnico, drži se resnice, brani resnico do smrti“, bi s prekljicom svojih naukov, predno mu ne dokažejo njihove napačnosti in neresnice, samega sebe najhuje obsodil. Hus je ostal na svojem, ostal pri svojem prepričanju, za katero je tudi zgorel na grmadi.... V tem le dopisu mi ni mogoče pojasniti natanko razmerja med Husovim učenjem in tedanjim rimsko-katoliško cerkvijo. Rečem samo: Hus se je bojeval proti neredu, ki je takrat vladal v katoliški cerkvi v polni meri. Hus je bical napake na takratnem duhovenstvu, hotel je reformo takratnega stanja. Hus se je postavil proti cerkveni in papeški avtoriteti, kateri je bila še takrat, četudi je cerkev rapidno padala, še prav vse-mogočna. Hus je posvetil učenju o cerkvi svoj najobširnejši in najudenejši spis. Glavna njegova misel je: cerkev je občina izbranih, torej: kristjanov, ki niso kristjani le po imenu, ampak v resnici. Svoboda prepričanja ni bila Husu negativen pojem, zato se ni protivil le avtoriteti, temveč njegove težnje za svobodo so bile žive in pozitivne. Hus je hotel, da bi bila cerkvena avtoriteta pod avtoriteto prepričanja, ki naj bo tudi nad državno in politično avtoriteto. Husove težnje po reformi so obsegale tudi narodnost. Hrepenel je po večji občni izobrazbi, zato je popolnoma naravno prišel na jezik, v katerem se uči veda. Tedaj je bil vse-mogočni jezik latinski. Ljudstvo ga pa ni razumelo. Naravna posledica tega je, da je Hus tudi tu moral posebno povdarjati svojo narodnost....

Pa dovolj! Odločilnemu delu rimsko-katoliške cerkve, kateremu je že od davnih časov nepovoljno vsako svobodomiselno gibanje, kateri noče napredovati z duhom časa, ni bil po volji napredni in svobodomiselni Hus. Hoteli so ga narediti nemočnim. Začeli so ga preganjati, prokleli ga — no, vse to

ranjenca, oblitega s krvjo, omivali zunaj z mrzlo vodo in kisom, je postajal hrup v gostilnici čedalje večji. Nastal je hud prepil, v katerem je Martinov glas prevpil vse druge. Hipoma pa dospe med razgrajalce župan, mlinar Nejedlý, da napravi red. Nihče ni vedel, kakó je prišel sem, kdo ga je poklical in malo komu je bilo za to kaj mar. Ko Martin zagleda župana Nejedlega, zarudi v obraz, iz očij mu jame sršati blisk, strasno sovraštvo k temu človeku, katerega je najhuje sovražil med vsemi, kar jih sploh hodi pod solncem. Bilo je blizu pred dvema letoma. Martin je bil še samec; prišel je na praznike iz službe domú in začel v gostilnici prepil in pretep s fanti. Na to je dospel župan Nejedlý ter ž njih pomočjo zavlekel Martina v temnico in pretepel ga do krvi. Martin je ležal takrat štirinajst dni; ko je zopet okrevaj, je bil odgnan na sodišče in obsojen. Sedaj, ko je zopet zagledal župana, mu je stopil tó dogodek zopet živo pred oči; ni s mogel premagati, pograbi klop, pri kateri je stal, odtrga nogo ter jo vrže z vso močjo na to stran, kjer je stal župan. Ta se umakne in noga je sfrčala skozi odprta vrata v vežo, kjer na srečo ni bilo nikogar. Ko je Martin videl, da je zgrešil župana, je poskočil še bolj razdražen, odrinil od sebe ženo, ki ga je zadrževala — toda predno je mogel priskočiti k županu, vržejo ga krepke rokó na tla, na kar je bil odpeljan v občinsko ječo. Toda zmuznil se jim je ter zbežal. Jeli so ga loviti kakor divjo zver, toda niso ga vjeli...

(Dalje pride).

ne zadostovalo. Zbor v Kostnici ga pa je se sežgal na grmadi, misleč, da plameni oči-stijo, „kar je Hus onesnažil“. Ali, motili so se.... Husovi nauki so živeli, živé se sedaj. In narod češki slavi še dandanes Husa kot svojega velikana, kot jednega svojih najslavnejših mož. Teden, v katerem je 6. dan julija, se imenuje Husov teden. Ta teden se priredi po celi deželi na sto in sto predavanj, na sto in sto manifestacijskih shodov, na katerih se govori o Husu, slavi njegov spomin.... Žal, da te Husove slavnosti niso bolj — Husove, namreč, žal, da se skoro povsod premalo nasleduje učenju Husovemu o svobodi človeka in njegovega prepričanja. Prečesto govore in slave Husa taki, katere bi Hus, če bi sedaj živel, sam bical še huje kot je takrat nemarno duhovenstvo.... Vsako leto se izda o Husu in njegovem pomenu cela literatura. Najboljše delo o Husu je dosedaj brez dvombe še vedno: „Jan Hus“, „Naše obrozeni a naše reformace“, katero je napisal prof. T. G. Masaryk. Masaryk pravi, da se ima češki narod za svojo obroditev zahvaliti reformnim težnjam in idejam Husovim, kajti glavni buditelj češkega naroda Dobrovski, Kollar, Šafařík, Palacký, Havlíček so korakali po isti poti, po kateri je korakal prvi — Mistr Jan Hus! —

Pred Husovimi slavnostmi in med njimi so vzbudile čilo življenje socijalno-demokratske demonstracije v nemškem gledališču proti igri „Familie Wawroch“, kjer se smeši delavstvo in pa čestvo. Nemški prof. dr. Bronner je napisal nedavno pod psevdonomom prof. Adamus dramo „Familie Wawroch“, ki je že na Dunaju vzbudila ogorčenje delavskih mas, ki so svojemu ogorčenju dale tudi z demonstracijami duska. Drama se ni na Dunaju smela več prikazati na repertoar. Praški židje so jo pa hoteli videti, prišlo je do predstave, ki pa se vsled velikih demonstracij od stranijskih in delavskih socijalistov ni mogla popolnoma izvršiti. Policija je posegla mej demonstrante z vso brezobzirnostjo ter jih premnogo zaprla, mej drugimi tudi znamenitega češkega kritika in pisatelja Krejčija. S tem je seveda pokazala, kako si misli ugasiti vsak odpor proti nazadnjstvu, nesramnosti in provokaciji.

O položaju so časopisi kar nekako prestali pisati. Zurnalisti imajo zopet novo kost, kateri posvečujejo svojo pažnjo. Upor na Kitajskem je sedaj na dnevnem redu. Komaj so si ubogi novinarji temeljito prebrali in preštudovali južno Afriko, eto Kitajske! Občinstvo hoče biti informovano o dogodkih na Kitajskem. Časnikar kot vedni ustrežatelj želj občinstva mora sesti za mizo in pridno studirati geografijo Kitajske, ter se mučiti s prečudnimi kitajskimi imeni. Občinstvo tega ne ve, o tem tudi ne misli. Seveda gospod časnikar pri studiranju Kitajske ne sme pozabiti na položaj doma, na domačo politiko, na strankarske boje v svojem ožjem delokrogu, na dogodke v znanstvu, na nova odkritja v vedah itd.. Glavno vlogo ima pa najvažnejši dogodek, kateri treba obdelati od vseh strani.

Istrski deželni zbor se snide baje že 20. t. m. Malo prevroče bo, težko bo kaj s kakim delom. Dr. Körber je posredoval, kakor poročajo časopisi, mej Italijani in slovenskimi zastopniki, ali dosegel ni ničesar. Seveda: če se le okoli in okoli hodi, se samo okoli pride. Tako dela dr. Körber. Vseph? „Arbeiter Zeitg.“ ga karakterizuje: ??? — ??? — ?????! Na tem bo precej resnice.

Praško „Narodno divadlo“ je preslo pod novo upravo. Ravnatelj Schubert se je tudi poslovil od gledališča ter postal centralni ravnatelj tiskarne „Union“, to je: ravnatelj združenih tiskaren Otto, Vilimek, M. A. Simacek in Vilim. K. „Narodnemu divadlu“ pride iz Ljubljane Inemann, ki bo v Ljubljani upravlenadomestem. Škoda je prav velika za ljubljansko gledališče, da je Inemann odsel, ali — hotelo se je tako!

V Mostu na Českem stavkajo, kdo, kaj mislite?! Šolski otroci! Ali ta stavka je malo drugačna nego so stavke delavcev. Nemška uprava mesta je za prostore češke mestne šole dala neko nezdravo poslopje. Roditelji so pa sklenili, da svojih otrok tja ne bodo pošiljali, ker jih hočejo imeti zdrave in čvrste. Kaj bo in kako se cela stvar razvije, bom poročal. Nekaj takega je bilo tudi v Gorici, zato bo konec otroške stavke v Mostu prav zelo zanimiv!

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V nedeljo je umrl v Ajdovščini g. Simon Lanpret, c. kr. brzojavni preglednik in bivši c. kr. orožniški stražmešter, star še-le 39 let. Bodi mu lahka zemlja!

Žensko učiteljsko. — Vposobljene z odliko so bile Slovenke: Antonija Babnik iz Ilirske Bistrice, Marija Bajc iz Renč, Matilda Boltar iz Devina, Marija Fischer iz Kamnika, Ana Gerželj iz Tolmina, Olga Gregorič iz Ptuja, Klementina Lovrencič iz Ajdovščine, Gabrijela Mercina iz Gorice, Marija Otoničar z Rake, Marija Pečenko iz Rihemberka, Marija Velepich iz Ljubljane, Terezija Zevnik iz Čateza; učni jezik pri teh vposobljenkah z odliko je slovenski in nemški. Za slovenski učni jezik vposobljene z odliko: Leopoldina Bavdek s Krskega, Cecilija Fajgelj iz Tolmina, in Marija Zupančič iz Prekope. Potem so vposobljene: Klementina Božič iz Bolca, Leopoldina Bukowitz iz Radoljice, Franciska Čopič iz St. Andreza pri Gorici, Julija Junec iz St. Petra pri Novem mestu, Ana Klein iz Hrastnika, Ema Klementič iz Novegamesta, Valerija Košir iz Kobarida, Otilija Likar iz Cerknega, Eliza Makuc iz Gorice, Teodora markiza Obizzi iz Gorice, Marija Perhavec s Krskega, Katarina Podgornik iz Gorice, Emilija Posčić iz Veprinca, Zofija Praprotnik iz Kočevja, Angela Slavec z Ospega, Miroslava Tomec iz St. Vida pri Ljubljani, Eliza Vagaja iz Trsta, Marija Vouk iz Gorice in Ema Zajec iz Vel. gabra.

G. ene so bile napravile v soboto izlet v lepo Ajsevico, da se poslové druga od druge. Izlet je obetal biti prav lep, le, žal, dež je razpršil družbo, ki se je morala poslej gibati v notranjih prostorih gostilne.

Znak odkritega sočutja je bil lepi pogreb nesrečne Ane Perinčič iz Kobarida. Trije venci so krasili krsto; za vozom je pa slo res veliko občinstva. — Uboga oče in mati sta došla še isti dan po noči, ali hči je bila že davno mrtva. Po telesu je bila vsa trda in ožgana, da je nista niti spoznala. Pač žalosten prizor za ljubeče starše! — Naj počiva v miru!

„Sokolska“ slavnost v Kranju. — Lepa metropola gorenjska je doživela v nedeljo takó krasen narodni praznik, ki nima vrstnika v dosedanjih zgodovinskih starodavnih Kranja. „Gorenjski Sokol“ je razvil svojo prekrasno zastavo, in tem povodom je priletelo v Kranj nešteto društev, bodisi korporativno ali po deputacijah, na čelu njim „Ljubljanski Sokol“ s svojo častljivo zastavo; iz slovenske prestolnice je došlo več raznih društev, tudi z zastavami. Dalje so došla sokolska društva iz Celja, Novegamesta, Idrije, Zagorja, Postojne, Trsla, Gorice in Zagreba. Deputacija 4 članov iz Gorice je korakala skupno pod zastavo „Tržaškega Sokola“. Došlo je še mnogo drugih društev z zastavami in brez njih. Vseh zastav je bilo 15.

Na kolodvoru v Kranju sijajen vsprejem. Došle goste je pozdravil v navdušenih besedah starosta brat Ciril Pirc, odlični meščan in rodoljub, a zahvalil se mu je v imenu vseh došlih starosta „Ljubljanskega Sokola“ br. dr. Ivan Tavcar. — Sprevod v slavnostno nadičeni Kranj je bil zares nekaj veličastnega. Na čelu godba, za njo ognegasci, katerih je velika vrsta, za njo pa sokolska društva in za njimi druga društva in ostalo občinstvo. Dolga, krasna vrsta odličnega, naprednega slovenskega razumnštva. Pred mestno hišo je pozdravil udeležence te prelepe slavnosti velezaslužni župan g. Šavnik v zares izbranih besedah; zahvalil se je br. dr. Tavcar. — Prostrani trg je bil natlačeno poln občinstva. — Starosta „Gorenjskega Sokola“ je na to podal kratko zgodovino društva in zastave, katera naj se danes prvič razvije. Kranjske dame so pripete prve na njo krasen trobojni trak. Sledil je poljub vseh zastav. Ginljiv prizor!

Ko je imel pričeti banket v Majerjevi gostilni, je prihrumel dež ter razpršil goste na vse strani. Le majhen del je našel zavetje pod lopami. Med banketom so se vrstili razni govori. Prvi je govoril br. Pirc, za njim dr. Tavcar in drugi.

Do 4. pop. se je toliko prevedrilo, da je bila mogoča javna telovadba na velikem trgu. Nastopilo je nad 80 telovadcev, ki so izvajali najprej proste vaje potem pa na orodjih. Tu se je pokazal v prav veseli luči napredek slovenskega Sokolstva. Vse vaje so bile izvajane z občudovano ročnostjo. Občinstvo ni moglo dovolj izražati svojega občudovanja.

Ob 7½ je bil odhod na kolodvor, enako veličasten, kakor je bil dohod. Vlak proti Ljubljani je imel pol ure zamude, ker ni bilo mogoče spraviti prej ljudi v vozove. — Na kolodvoru se je nagnelo vse polno domačega

občinstva, posebno mladeži, ki je prirejala odhajajočim gostom preserčne ovacije, posebno pa dr. Tavčarju in njegovi g. soprog. Med neprestanimi „živio“ in „na zdar“ kliči je zapustil vlak Kranj. — Kdor se je udeležil te slavnosti, mu ostane gotovo še dolgo v živem spominu. Častitamo „Gorenjskemu Sokolu“ in njegovemu vrlemu starosti br. Pircu prav iskrenò na tako krasno dovršeni slavnosti. Na zdar!

Davčnim kontrolorjem v Cerknem je imenovan neki conte Zucco, do sedaj uslužben v Kopru. Mož ne zna slovenski, ali je prav strasten in fanatičen Lah. Ko je zvedel za to imenovanje, je rekel, kakor poroča „Edinost“: „anderemo fra i orsi per cacciarli“. Torej ta davčni kontrolor pride v Cerkno, v popolnoma slovenski kraj s širo-sirno okolico — medvede lovit!

To kaže skrajno laško predrznost in nesramnost, zato pa pričakujemo, da Cerkljani bodo znali naučiti tega c. kr. uradnika, kako se medvedje lov! — Kaj takega je mogoče pač le pri nas na Primorskem.

Vsa reč je pa vredna, da se spravi v javnost na primernem mestu, na primer svoj čas v državnem zboru — ali kdo se oglasi?!

Pokopališče v Gorici. — Te dni je naznanil magistrat, da od septembra dalje bo dovoljeno prekopavati grobove vrst E, G, H. Kdor ima torej pravico do spomenikov križev itd. na teh oddelkih, naj se oglasi pri magistratu, in to z oddelka H do 31. julija, na oddelkih E in G pa do 31. oktobra. Izkazati se je treba z opravičenostjo do tamkaj se nahajajočih rečij. Po preteku te dobe se na prijave ne bo več oziralo.

Dva brata iz Gallije, Ivan in Franc Kabala, sta jo hotela popihati po Furlaniji čez Palmo v Genovo in potem v Ameriko. Prišla sta iz svoje domovine srečno daleč do Gradišča ob Soči, kjer pa so ju prijeli orožniki, in sicer vsled brzozjavke, ki je šla za njima. Najbrže se imata zagovarjati pred sodnijo.

Mlada tatova. — Pod Turnom je zmanjkovalo v zadnjem času raznim osebam denar, o katerem se je dalo soditi, da mora biti ukraden; ali na sled pa niso mogli priti nikomur. Neki ženski Culotovi je bilo vzeti iz zaprte omarice 90 vinarjev, trgovcu Borloltiju pa 10 K, iz stanovanja nekega Simona Sošla pa je izginilo nad 160 K. V hiši tega so sklepali, da tatovi niso mogli priti drugje notri nego skozi malo okence nad hišnimi durmi, radi česar so začeli slutiti, da tatovi morajo biti mladiči. Redarstvu se je zbog tega res posrečilo dobiti dva mlada tatova; ta sta: brata Peteani, eden 13, drugi 11 let star. Slehnji je deloma takoj priznal tatvino, prvi pa je tajil.

Izpred sodnje. — Včeraj je stal pred lukajnsko okrožno sodnijo Guido Lazari iz Ajella, obtožen po § 305. kaz. zak., ker je dne 12. aprila letos za časa, ko so ustanovili v Ajelli podružnico „Lege“, v svojem govoru rekel: Držite se skupno pod zastavo „Lege“, katera v imenu civilizacije se stavi v bran druhali slovenskih barbarov, ki hočejo zasesti naše dežele ter nas raznaroditi. Lazari je trdil, da s tem ni hotel žaliti Slovencev, ker v Ajellu jih ni, ter tudi ne hujskati koga proti njim, marveč je hotel le označiti nespametno prizadevanje neke slovenske stranke (!), ki ni izmed preveč idealnih ter ki zasleduje njih kjer in koder more. — Sodnija ga je oprostila.

Tolstega roman „Vstajenje“ in Sibirija. — V zadnji „Soči“ smo sporočili ukaz carja Nikolaja, ki odpravlja izgnanstvo v Sibirijo. Koliko se je pisalo o tem izgnanstvu po vsem svetu? Groza je spreletavala ljudi, ko so čitali ali slišali ime — Sibirija.

Dunajska „Reichswehr“ je objavila podlistek, ki tudi povečuje ta carjev ukaz. Zanimivo pa je, kar pravi pisatelj onega podlistka, da je deloval najnovejši roman grofa Tolstega „Vstajenje“ s toliko silo, da je odpravil ono pregnanstvo v Sibirijo, ki dela danes Rusiji v drugih državah le slabo ime. Ta sloveči roman prinese „Slovenska knjižnica“ v dobrem prevodu. Prvi snopit izide meseca septembra.

Dalje v predrznosti. — Ern. Klavžar se je razkoracil zopet v „Gorici“ z jedno svojih priljubljenih mu „izjav“. Na naše opazke k poročilu o cestah na Kanalskem, v katerih smo poročali, kako je zlorabil uradno tajnost, skušal celo smesiti javno v svoji razpravi dr. Tumo, pravi ta možček, da svojo razpravo o svojem času v posebnih odtisih je tudi doposlal dež. glavarju in vs em dež. odbornikom, torej tudi dr. Tumi. Predrznost je stopnjeval na ta način tako daleč, da je tudi predložil dr. Tumi svojo razpravo.

Da se predrzne dež. uradnik postopali tako proti dež. odborniku, to je mogoče edino le v Gorici pod sedanjimi razmerami v deželni hiši, v katerih slovenski „rodoljub“ Klavžar izbornu služi po intencijah dež. glavarja in Lahov!

Vedno pretepl. — Kadar se stepejo kod naši fantje ter pride na uho Lahom, tedaj obesijo to na veliki zvon, slikajo pretep kot pravi poboj ter obdelujejo Slovence z najgršimi psovkami. Pri njih pa ni nič boljše. Vedno in vedno čujemo o preteplih v Furlaniji, in če vzamemo razmerje med našim prebivalstvom in laškimi, vldimo, da je isto hujske

za Laha! — V Romanu so se preteplali preteklo nedeljo, in posebna sodnijska komisija je morala iti pregledat nekega Antona Valdemarina, katerega se obdelali z žepnim nožem.

Stražnika v Krminu, nekega Petriča, je obstrleli doslej še neznan človek okoli 2. ure po polnoči v nedeljo z drobnim svinčcem v ramo ter ga ranil nevarno. Zločinca iščejo.

Dež in toča. — Prav pogosto imamo dež, in tako je bil tudi v nedeljo popoldne. Padala je tudi toča, in sicer je zadela ta pot Furlanijo. Dočim v Gorici in tudi v St. Andrežu ni deževalo, je lilo v bližnjih Sovodnjah in od tam dalje po Furlaniji. Toča, ki je padla, je provzročila nenadomestno škodo; prizadela je močno kraje Campolongo, Joaniz, Ajello, druge manj.

V okolici Lokey je padlo isti čas na debelo toliko sode, da je pokončala premnogo trave in drugega. Živino, katero so imeli na paši zunaj domovja, so morali gnati domov, ker sodra je pokončala skoro vse pašnike.

Gg. dopisnike, ki nas včasih kar preplavljajo z dopisi, zahvaljamo prav iskreno. Prosim jih pa, naj se zanašajo na našo razsodnost, ko marsikaj ne pride v „Sočo“ ali „Primorca“. To naj nikogar drugič ne odvrača od pisanja, ko je potrebno, da se nam kaj sporoči.

Zaupniki narodno-napredne stranke naj zlasti poročajo uredništvu vse, kar bi zanimalo čitajoče občinstvo. Prosimo pa stvarne, kolikor mogoče kratke dopise. Vsak teden izidejo štiri številke; moremo torej postreči mnogim dopisnikom.

Razgled po svetu.

Češki deželni zbor bo sklican baje meseca avgusta v dopolnilno zasedanje. Baje bi vlada rada videla, da bi se vsrili za časa zasedanja novi poskusi, kako spraviti Čehe in Nemce do kakega sporazumljenja med seboj glede na jezikovno in narodnostno vprašanje.

Angleško brodovje v Trstu. — Z občudovalno točnostjo je prispelo včeraj malo pred 2. uro pop. v tržaško luko angleško sredozemsko brodovje — spremljano od avstrijskega — pod poveljstvom admirala Sira Johna Fisherja. Vseh angleških ladij je 40, avstrijskih pa 28.

Med prvimi ste dve admiralski in šest drugih vojnih ladij, pet križark, ena arzenalska, štiri topniške, dve avizni, 14 takozvanih razrusiteljic in 6 torpedovk. Brodovje so pozdravljali z običajnimi 21 strelji, na katere je odgovarjalo došlo brodovje. Takoj po dohodu so se pričeli navadni obiski; zvečer je bil gala-diner, koji je priredila tujim gostom naša mornarica.

Danes je prišlo v Postojino nad 900 angleških častnikov v spremstvu vojaške godbe in avstrijskih častnikov ogledat si slavnoznano postojinsko jamo.

Dalmacija. — Dalmatinski Slovani pričakujejo povoljne rešitve vprašanja glede na rabo glagolice v cerkvi. Dalmatinci se drže rezervirano tudi kljubu novjšim vestem, da v Rimu so premenili popolnoma nekdanje nazore ter da hočejo ugoditi svojim vernikom, kakor žele, v kar bi bili dobili vzrok v tem, da v Trstu Slovenci in na Dunaju Čehi so začeli prihajati na dan z izjavami, da preidejo v pravoslavje, ako se jih bo oviralo v rabi materne jezika v cerkvi v kolikor sploh ima ta tamkaj veljave.

V Spljetu na primer se današnji dan ne sme rabiti glagolice v cerkvi. Zato pa so izdali Hrvatje poseben oklic, v katerem so pozivali za preteklo nedeljo na pot v Solin, da v tamošnji cerkvi slišijo staro-slovensko sv. mašo ter proslavijo tako praznik sv. Cirila in Metoda. Več društev, mnogobrojno občinstva z godbo se je odzvalo pozivu. Sklenili so bili tudi, od tam poslali v Rim sv. Očetu brzozjavko, v kateri se mu sporoči, čemu so prihitali v Solin, da zato, ker v Spljetu, v mestu Kresimiru in Tomislava, kjer se je rabila glagolica do poslednjih časov, tega današnji dan ni več.

V Šibeniku ustanove tekem meseca septembra sokolsko društvo. — Na Korčuli je ljudstvo na javnem shodu protestovalo s posebno resolucijo proti vinski klavzuli.

Potres. — V Heinrichsgrunu na severnem Češkem in pa v Kraslicah je bil te dni potres. Najmočnejšega so čutili v sredo ob 3/4 na deset dopoldne. Potres je bil v smeru od juga k severu in je bil tako silen, da se je pohištvo prav zelo stresalo.

Velikanski vihar. — 3. in 4. t. m. je bilo na Moravskem grozno vreme. V Češki lipi je to strašno vreme provzročilo premnogo škod, ker strela je grozno delovala. V Brnu je bilo pa kakor bi bil sodnji dan. Telefonska združitev med Dunajem in Brnom se je porušila. V cirkusu Henryjevem, ki je bil ravno v Brnu te dni, je vzbudil vihar neznansko paniko. Bila je baš predstava v velikem lesenem poslopju, ki se je celo streslo. Raz konjski hlev se je odtrgala streha. Konji so zbežali na vse strani, rezgatali in udarjali s kopiti. Slon je delal nemir po svoje. K temu vsenu so pa ugasnile svetilke.... Vsak si more misliti, kakšna situacija je to bila. V Brnu je poskodovalo mnogo hiš. V okolici Brna je pa drevje zelo poskodovalo vsled viharja.

Dve sliki z Ogorskega. — V Hodmezö-Vasarheliju je razpravljal te dni disciplinarni senat upravnega odbora pod pred-

sedstvom velikega župana o uradnih poverjenjih, ki so se dogodila tam. Mestni blaginjak je poneveril 1500 K, upravitelj 1400 K, kapetan 1000 K. Lepo!

Koloman Szecsödy je bil ogerski državni poslanec. Kot tak je bil član poverjenikov, ki so imeli nalogo nadzorovati izgotavljanje državnih listovnih mark. Podkupil je dva delavca, da sta mu dajala one listovne marke, ki so bile odkazane za uničenje, ker niso bile najboljše narejene. Te je prodajal potem pod ceno raznim trgovcem. Sodnija ga je obsodila na 3 leta težke ječe, in z njim jednega pravnikarja, trgovskega pomočnika, kavarnarja in ženo Szecsödijevo od 6 mesecev do 2 let-ječe.

Sipido — oproščen. — V Bruselju se je dovršila konec prošlega tedna zanimiva pravda. Pred porotniki namreč je stal mladenič Sipido, ki je storil znani napad na kolodvoru na princa Waleskega, to je na angleškega prestolonaslednika. Vprašanje glede na krivdo pri tem napadu so potrdili porotniki, odklonili pa so „no glede na odgovornost, češ, da Sipido ni bil pri zdravi pameti, ko je napadel prestolonaslednika. Na podlagi tega je sodnija oprostila Sipido obtožbe ter ga izpustila nemudoma iz zapor.

Vojna na Kitajskem. — Zgodilo se je, kar se je s strahom pričakovalo. Vsi evropejci v Pekingju, vsi poslaniki in podaniki različnih držav so poginili na strašen način. To nočlovesko mesarjenje imajo na vesti diplomati in ljubosumnost velevlastij. Diplomate so se dolgo časa posvetovali in obotavljali, kateri velevlasti naj bi se poveril nalog, udušiti vstajo s krepko, energično akcijo in rešiti tujce žalostne smrti. V prvi vrsti prideti tu v postev Rusija in Japonska. Kakor se javi, so se nastala nasprotja pred kratkim omilila in je Rusija privolila v energično akcijo Japonske, ki pošlje na Kitajsko takoj veliko armado. Po stari diplomatski navadi je prišla ta odločitev seveda nekoliko trenutkov prepozno. O, sedaj se nič več ne mudi, kar se je zgodilo, se je zgodilo! Pa kaj marajo velevlasti, tudi ako se masakrira nekoliko tisocev nedolžnih ljudi, samo da ostane sedanje ravnotežje med evropskimi velevlastmi neizpremenjeno, ki z orlovim očesom gledajo, da si katera država — posebno Rusija — ne pribori nekoliko ozemlja, bodisi kjerkoli. Torej se ne mudi več! Gotovo je, da se osvetljuje na tem grozovitem klanju vse evropske velevlasti in da nastane mejnarodna vojna s Kitajsko. Toda kedaj se ista prične, je še negotovo. Prej ko se koncentruje mejnarodna armada, ki bi zamogla operirati z vspehom proti ogromni, izvrstno izvežbani kitajski armadi, preide vže precej časa; tudi se je začelo sedaj deževje in so nastale povodnji, ki onemogočujejo vsako večjo akcijo vsaj do jeseni. V tem času se boče moralo gledati samo na to, da se ohranijo vse do sedanje priboritve, namreč da se varuje vsaj mesto Tientsin, luko Taku in luko Šanghaj. — Dan 30. junija, ali 1. julija — to se ni gotovo — bo zapisan s krvavimi črkami v zgodovini človeštva in je skoraj edini v grozovitosti in nečloveškem klanju. O groznih prizorih, ki so se vsrili v Pekingju, poročajo brzozjavke iz Šanghaja: Vest o umoritvi poslanikov, žen in otrok se potrjuje. Po 18 dnevnem brezupnem obleganju je pošlo Evropejcem strelivo in živež. Tedaj so prodrli boksarji in vojaki kitajski v angleško poslaniško poslopje in so tam pomorili vse, kar je še bilo živo, potem so začeli poslopje ter vrli nrtve in ranjene v ogenj. Tudi je umoril knez Tuan 4000 ugodnih Kitajcev, ki so se bili obrnili nanj s prošnjo, da naj ustavi klanje ter pomiri krvočno boksarje. Iz Londona poročajo, da javljajo brzozjavke iz Šanghaja, da je bilo v Pekinu umorjenih blizu 5000 kristjanov. — „Times“ poroča, da so Japonci vkrcali 22.000 mož s 14 topi, 800 možna pa, ki so na potu v Taku. V okolici Tientsina leži baje na tisoce umorjenih kristjanov, in nosi reka, ki teče mimo mesta, vse polno trupel v morje. Splošno se priznava, da bi bili evropski vojaški oddelki že vsi uničeni, ko bi jih ne podpirali Rusi. — Listi poročajo, da je pri neki priliki izdal princ Tuan parcelo, naj se pokolejejo vsi tujci. Uradništvo je temu z navdušenjem pritrdilo, na kar se je dvignilo ljudstvo. Tuanovi pristaši so oropali cesarja in cesarico njihovih cesarskih znamenj in postavili pred alternativo, naj se ali zastrupita, ali pa bosta umorjena. Kakor smo zadnjič sporočili, sta se odločila za zastrupljenje. Cesarica je še živa. — Vest, da je bila ruska četa, broječa 3000 mož, popolnoma poražena od Kitajcev, se ne potrjuje.

Brzozjavka iz Šanghaja poroča, da prodirajo Rusi in Japonci s precejšnjo močjo proti Pekingju. Na poti so imeli prasko s Kitajci, katerih je obležalo blizu 1000. — Brzozjavka iz Nanchin-a javlja, da je 15.000 Kitajcev na potu proti mestu Nanchin, koje nameravajo napasti. — Kakor poroča pekingski begunc, so se Evropejci jako vro držali pri obleganju angleškega poslanišva. Ubili so blizu 2000 vojakov in 5000 bokserjev. — Kitajci so si zopet osvojili arzenal v Tientsinu. — Japonska odposlje na Kitajsko vojake na 10 ladijah, koje je v to svrho najela. Tudi je včeraj odpula proti vzhodu prva nemška eskadra. Pri odhodu je nemški cesar zopet imel navdusevalen govor. Tudi Nemčija odposlje v kratkem 5 torpedovk. — „Pester Lloyd“ javlja, da najbrž tudi Avstrija pošlje na Kitajsko večji oddelek možta, namreč dva bataljona in eno vojno

ladijo. — Dne 2. t. m. so bile okolu Tientsina velike praske s Kitajci, pri katerih so se odklonili posebno Rusi. Dne 6. t. m. so Kitajci ponovili napad na Tientsin, a bili so odbiti; sicer pa bombardirajo mesto v enomer. Bati se je, da bodo morale mejnarodne čete zapustiti Tientsin. — „Havas-Reutersjev“ urad javlja z dne 9. t. m., da je prišel v Peking princ Tsing s precejšnjo armado, ki prinasa Evropejcem živeža in jih bo varoval proti Tuanovim četam. — Japonska vlada je sklenila odposlati takoj 23.000 mož in 5000 konj. — Vest, da misli Avstro-Ogrska poslati na Kitajsko pomožne čete, se ne potrjuje.

Zgube Angležev v južni Afriki. — Angležki vojni urad je izdal nov imenik o zgubah v južni Afriki. Skupno število znaša do 9. junija 2055 častnikov in 33.255 mož, in sicer je mrtvih 2518 mož, 235 častnikov, ranjenih 11.405 mož in 841 častnikov, zginilo je 614 mož in 73 častnikov, ujetih je 4758 mož in 200 častnikov, vsled boleznij je umrlo 3721 mož in 112 častnikov, ponesrečilo je 58 mož, domov so poslali invalidov, bolnikov in nesposobnih 11.171 mož in 604 častnike. K temu prihajajo še 40.000 mož, ki ležijo v bolnišnicah, kakih 1000 mož ujetih po 9. juniju, 800 mrtvecev in ranjenih v isti dobi ter 5000 civilnih dobrovoljcev, gonjacev, konjarjev itd., katerih ne računajo k vojakom; skupaj torej 81.045 mož.

Raznotero. — Županom v Podgradu je izvoljen z nova g. Slavoj Jenko. — Na Dunaju se je ustrelil 17-letni realc Wögerer radi slabega šolskega spričevala. — V Krakovu bo te dni z hod slovenskih zdravnikov. Vojna uprava je prepovedala vojskim zdravnikom udeležbo. Temu se je čudili, in še posebno se čudijo Poljaki. Na shod nemških zdravnikov jim ne prepovedo udeležbe! — V Gradcu imajo Bismarkov hrast. Ta imenitni hrast so podžagali neznan ljudjo včeraj po noč.

Narodno gospodarstvo.

„Goriška ljudska posojilnica“. — Tekom meseca junija 1900 je 71 strank vložilo K 40.823-43, 117 strank pa vzdignilo K 43.400-17. Posojil izplačalo se je 17 strankam v znesku K 13.672-10. Denarni promet K 159.424-14.

Nepotrjen zakon. — Iz Prage nam pišejo: 1. t. m. bi moral priti v veljavo načrt zakona, ki je bil ob svojem času jednoglasno odobren in vsprejet od poslanske in od gosposke zbornice, in ki ustanavlja, da naj bodo odslej zastavne listine in drugi vrednostni papiri izdani od kreditnih deželnih zavodov in deželnih hranilnic osvobojeni od plačevanja rentnega davka. Kakor videti, se je slo tu za precej važno reč. V utemeljevanju se je dežalo: „Zavodi, za katere se tu gre, zadovoljujejo hipotekarni kredit na najboljši način. Njihova posojila imajo navadno dolge termine, ne morejo biti kar tako odpovedana ter se obligatorno amortizujejo.

Njihova procentna mera je tako nizka, kakor je le mogoče z ozirom na denarni trg. Interesentom dajajo nasproti drugim zavodom, ki delujejo zaradi dobitka, razne olajšave! Blagodejno delovanje teh zavodov je pa sedaj v nevarnosti pred davčnimi uradi in to bodi na način, na kateri je predpisen dohodninski davek, bodi z rentnim davkom“. Dr. Steinwender je v svojem poročilu dalje dokazoval, da pridejo ti zavodi, če se jim ne dade predložene olajšave, v konkurz. Češka hipotekna banka n. pr. bi pri vsakoletnemu pribitku zastavnih listin v svoti 3 milj. postala že l. 1903. pasivna, isto bi se zgodilo s hipotekno banko moravsko.... Po bilanci od 31. dec. i. 1898. je tvoril promet zastavnih listin češke hipotekne banke 127 milj., hipotekne banke moravske pa 163 milj., dež. češke banke pa 101 milj. Vseh zastavnih listin je bilo za 550 milijonov, obrestni davek od tega znaša 332.000 gl. Za to svoto se je slo.... Teh 332.000 gl. je bilo usodepolnih! Vlada, na katere čelu stoji dr. Körber, ni predložila tega zakonskega načrta v sankcijo, ker „ne more privoliti, da se po zakoni:vi tega načrta zmanjšajo državni dohodki za letnih 332.000 gl.“! — To je bistvo one notice, ki jo je pribila brez komentarja „Soča“ v 75. št. Na prvi pogled ni posebnega, ali za oko mislečega človeka je ta čin naravno grozen. Vlada je s tem dejanjem pokazala jednostavno, da ji je avstrijski državni zbor samo za stafažo, za odejo, kadar se treba za njo skriti. Prosimo: državni zbor vsprejme, odobri načrt zakona, vlada je pa proti načrtu, in ker je vlada proti, ne postane od zakonodavnega zbora, zakon — zakon!! Volja in odločilo celega državnega zbora pri nas nimata toliko moči, kakor volja vlade. Nič ne more bolj karakterizovati brezmočnost avstrijskega parlamenta kot ta — nepotrjen zakon. No, prav dosti se ne smemo čuditi, če vlada tako postopa nasproti zakono-davnemu zboru, kajti: kdor ugleda ne zasluži, ta ga tudi nima. Zahtevati pa je v interesu svobode in naprednosti, da se ne krši pravic, katere kdo ima.

Vlada pa je sedaj s-tem, da ni podala v sankcijo od zakonodavnega zbora vsprejetega zakona, neizmerno prekršila pravice drž. zbora. Zločinu sledi kazen.

Henrik Sienkiewicz in njegova dela.

(Dalje).

Mnogo slabega se govori o Poljski v XVIII. stoletju. Poljaki se tega spominjajo z žalostjo, kajti v tem stoletju se je nagnila poljska ljudovlada k propadanju. To stoletje graja poljski zgodovinar, politik in moralist; njih obsodba se slučajno strinja v vsem. A vendar je bilo to stoletje, kateremu ne nedostaja krasote in poezije, iz katerega odseva tudi junaštvo in čednost.

Sestnajsto stoletje je v poljski zgodovini krasen poldan, v katerem se sence, ako so katere, ne rasprostirajo široko. Pogled na XVII. stoletje že ni več tako prijeten; vse se tam kaže v nekaki mračni, zlokobni luči, uprav kakor v jeseni izpod črnih oblakov padajo na zemljo kratki, poševni solnčni žarki. Toda to še ni jedino znamenje te dobe. Tudi v sedemnajstem stoletju so se dogajale reči, ki si nam zdé, da so obdane z zarjo svetosti in večne lepote. V tej žalostni in za Poljake kaj turobni dobi, ko so se oni prvič jeli bati za domovino, ko jim je prvič prišlo na misel, da bi jo vtgnili zgubiti, se je vse, kar je bilo še pri njih dobrega: rodoljubje, čast, čednost, hrabrost, z jedno besedo: vse se je odzvalo ter dvignilo iz zaspanosti one, ki še niso bili skaženi, k učinkom velepega junaštva, k višini poljskega ideala.

To dobo je jel Sienkiewicz opisovati v romanu „Z ognjem in mečem“, o katerem je dejal eden izmed prvih poljskih kritikov, Klacsko, da „od časa, kar je izšel Mickiewiczov Pan Tadeusz“, še nihče ni napisal kaj tako krasnega v poljskem jeziku!

Rekli smo že, da je iz svojih oseb napravil osebe popularnejše, nego so bile mnoge osebe iz stare in novejšje zgodovine. Ime Jana Skretuskega je dandanes slavno in proslavljeno; vsa poljska usta od Beskid do Pomorja jo s častjo izgovarjajo in pri spominu nanj se pojavi čitatelju pred očmi ideal viteza, junaka in Poljaka. Tip bujnega poljskega humorja je gospod Zagloba, toda ne le to, on je tudi velik dušeslovni stvor, katerega stavi Klacsko v jedno vrsto s Fallstaffom in Sancho-Pansom. A biti tretji v tej zvezi, to je za komično figuro čast, ki prekaša vse drugo na svetu. Skretuskega je moči ljubiti in spoštovati kot ideal Poljaka; v Bohuna pa se je moči zaljubiti kot v ideal

Rusina. V velikem ter perečem poljskem-ruskem vprašanju je bil Sienkiewicz pravičen; on ni prizadel krivice Rusinu, marveč vstvaril njegov tip, poln poezije in krasote, poln resnice; pravcati odsev vseh plemenitih in slabih stranij ruskega značaja.

Gervinus, velik sovražnik in proganjalec zgodovinskega romana, je pisal, da zgodovinski romani so najškodljivejši izmed vseh, ker ne vzgojujejo smisla za umetnost, pač pa ugonobljajo smisel za pravo zgodovino, kateri značaju ljudij in časa dajajo napačno barvilo, katero je pozneje težavno odstraniti iz spomina. Ko bi bil imel Gervinus priliko, čitati roman „Z ognjem in mečem“ ter daljše romane H. Sienkiewiczove, ne bi bil mogel vstrajati v svoji sodbi, ali bi jo moral vsaj navesti kot izjemo. Ta roman ne dovede čitatelja k napačni sodbi dobe in oseb, marveč nasprotno; pisatelj govori o osebah spoštljivo in pravično; poglavna skrb mu je, da se nikomur ne godi krivica. Med Poljaki se glasi jednoglasno sodba, da od časa, ko so Mickiewiczova dela vplivala na narod, ni bilo še nobene knjige, ki bi imela na čitatelje kakšen vpliv, kakor roman „Z ognjem in mečem“. (Dalje pride).

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrážba poštens.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro uavaditi vsega potrebnega da more sebe in druge blažiti in prav olakati), ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, a i proti poštnemu povzletju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse No 84, 3. Stge., II. Stk., Th. 38.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana; knjig je malo več.

Izšel je ravnokar
II. zvezek „Svetovne knjižnice“
MARCO VISCONTI
zgodovinski roman.
Italijanski napisal Tommaso Grossi.
Naročila sprejema:
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici.
Razpošilja
edino proti povzetju ali naprej poslanim zneskom.
Na zahtevo pošilja
„Popis leposlovnih in drugih knjig“ lastne zaloge zastoj in franko.

Ustanovljena trdka leta 1868.
Ivan Drufovka v Gorici
na Travniku šte. 5.
Tovarna nadplavov Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sezani.
Tovarniška zaloga usnja in podplavov
ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapotarje itd.
Lastna tovarna nadplavov (Schuhobertheile), jermenov in oprav za vole.
Glavni zalagatelj
voščila (biksa) družbe sv. Cirila
in Metoda v Ljubljani.
Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.
Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Gimnazijski konvikt
Benediktinskega zavoda v Sv. Pavlu na Koroškem.
Penzija za semester 280 kron.
Javna višja gimnazija.
Prospekte se lahko zahteva od predstojništva konvikta.
Termin za vsprejemne izpite je: 15. julij in 17. september.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)
priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakorvrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnihi vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. cl.) tiskarno šk na perilo. (P. cl.)

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lrovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna vzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Praba-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo pripočutov ob sprical domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in značnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino prosto.
Foprave izvršuje po najnižjih cenah.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi črkami.

„Salonska knjižnica“
„Slovanska knjižnica“. „Knjižnica za mladino“.
„Primorec“. „SOČA“. „Kažipot“.

Goriška Tiskarna A. GABRŠČEK,

zaloga vsakorvrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade
v Gosposki ulici šte. 9. v Gorici,

sprejema naročila za tisek vsakorvrstnih tiskovin,
kakor:

vabila k veseliam in plesom, računo, zavitke in listovni papir z natisnjeno trdko za trgovcu in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegantnimi škatlicami.

Tiskovine po vzorcu za zasebnike, urade, društva itd.
izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.

Sledeče tiskovine ima tiskarna izgotovljene v zalogi:

Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz (za volitve), opravični zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski urad), vabilo starešinam k seji (z dnevnim redom in brez njega), pobotnice, zapis za mrličem, izkaze o premembah stanovališča (za vojake), poštni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oproščanje vojašine itd.
Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim., Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepult., Fides matr., Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim. status liberi. krstni list, mrtvaški list, pobotnica za obljagacije in za plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogami) itd.
Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem. hrv. in ital. jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.
Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnike, vročilne liste, vabila, plačilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, izvršilne prošnje itd. itd.
Osako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v roku 24 ur.

Zaloga „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček se izšle knjige

„Materino delo za Boga in domovino“, Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.
„Zgodov. črtice iz poknežene grofije goriške in gradiške“. Spisal Simon Rutar. Cena s poštnino 55 kr.
„Deneš slovanskih povesti“. I. knjiga: Črtice iz ruskega, poljskega slovaškega in hrvaškega življenja. I. Cena 55 kr. II. knjiga: Prevodi iz raznih slovanskih jezikov. — Cena 55 kr.
Simon Gregorčičeva zbirka pesmi. Cena lični izdaji 39 kr.
Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lični izdaji 50 kr.
Pagliaruzzi-Krivanova poezije (dve knjigi) in spisi v prozi. Cena vsem snopičem s poštnino 1 gl. 60 kr.
Anton Kloditav „Materin blagoslov“. Cena s poštn. 18 kr.
„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške“, ali košček zgodovine goriškega c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.
„Slovanska knjižnica“. Izhajanje je začasno vstavljeno. Do konca leta 1899 je izšlo 93 snopičev. kateri so deloma še vsi zalogi.
„Knjižnica za mladino“. Izšlo je 24 snopičev. — Cena vsakemu snopiču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. —
„Salonska knjižnica“, za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897. I. zvezek „O te ženske!“ stane gl. 1.10. — II. zvezek: „Hamlet“, založira v 5 dejanjih, cena 70 kr.
„Gluhanosti“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 250 strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gl. 1.30.
„Belo noči“. Sentimentalen roman. Cena 25 kr.
„Ben-Hur“, roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace, poslovenil Podravski. Trdovezan gl. 1.65, mehkovozan gl. 1.30.
„Kako je ravnati z mlekom?“ Slovenskim živinorejcem posebno udom mlekarskih zadržev spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis 15 kr., 10 iztisov gl. 1.

Na zahtev pošljamo cenik naših izdaj zastoj!

Trdo vezan gl. 1.90. Mehko vezan gl. 1.60.

РУЧНОЙ

РУССКО-СЛОВЯНСКИЙ СЛОВАРЬ
(ROČNI RUSKO-SLOVENSKI SLOVAR)

Kratka slovnica ruskega jezika

(Краткая Грамматика Русского Языка)
V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar“ in „rusko-slovenska slovnica“.